A CORVINA KÖNYVTÁR budai műhelye – kiállítás

A november 6-ától látogatható kiállítás Hunyadi Mátyás könyvtárának egy eddig rejtett, kevésbé hangsúlyozott oldalát kívánja feltárni. Az Itáliából megrendelt kódexek mellett a királyi udvarban is készültek hasonlóan értékes, díszes kéziratok. A kiállítás célja, hogy feltárja és bemutassa azt a szisztematikus és nagyszabású vállalkozást, amely a budai udvarban szolgálta az uralkodói bibliotéka formálódását.

2018. november 6. és 2019. február 10. között látható az Országos Széchényi Könyvtár: **A CORVINA KÖNYVTÁR budai műhelye** című kiállítása. Kurátor: Zsupán Edina

Corvina könyvtár

[1]A Corvina könyvtár Hunyadi Mátyás itáliai mintára megalkotott uralkodói könyvtára volt. Nagyságát nem ismerjük pontosan, talán kétezer kötetet számlált. Ez akkoriban jelentős gyűjteménynek számított, méreteiben csak a vatikáni könyvtár múlta felül. A fennmaradt mintegy

kétszázhúsz corvinát hazánk, Európa és az Egyesült Államok könyvtáraiban őrzik. Az, hogy ez a különleges uralkodói díszkönyvtár létrejöhetett a középkor végi Magyarországon, a kortárs itáliai elitkultúra, a reneszánsz és a humanizmus magas szintű recepcióját tanúsítja. A kódexek lapjain az antikvitás szellemi és etikai újjáélesztésén fáradozó humanisták legfontosabb olvasmányai, valamint az azokat kísérő vizuális formakincs érkezett el Magyarországra.

Budai műhely

A kiállítás Hunyadi Mátyás könyvtárának egy eddig rejtett, kevésbé hangsúlyozott oldalát kívánja feltárni. Kevés szó esik arról, hogy a pompás itáliai kódexek megrendelése mellett a királyi udvarban is készültek hasonlóan értékes, díszes kéziratok. A kiállítás célja, hogy feltárja és bemutassa azt a szisztematikus és nagyszabású vállalkozást, amely a budai udvarban szolgálta az uralkodói bibliotéka formálódását.

Eredmények

[2]A műhely működésének magas színvonalát jelzi, hogy különleges, eddig egyöntetűen itáliainak tartott kódexekről derült ki a budai eredet. Ilyen például a Pietro Ranzano magyar történetét tartalmazó corvina, amelyet eddig nápolyi munkának tartott a kutatás. A korábban ismertnél jóval árnyaltabban tudjuk bemutatni, hogy hogyan és milyen mértékben támaszkodtak a királyi könyvtár létrehozói a korábbi tudós főpapi generáció, Vitéz János, Handó György és Janus Pannonius gyűjteményeire. Pontosabbá vált a periodizáció is; most már tisztán látjuk, hogy szisztematikus és egységes könyvtárfejlesztés Budán csupán Mátyás uralkodásának legutolsó esztendeiben történt. Ekkor vált olyanná a könyvtár, amilyennek ma ismerjük, a kódexek ekkor kapták egységes kötéseiket. Árnyaltabb képet kaptunk a műhely struktúrájáról, belső működéséről, a miniátorok és stílusok interakciójáról, annak fejlődéséről. Plasztikusan kirajzolódott, hogy a műhely munkamódszerében fontos elem volt a stílusimitáció.

Főpapok díszkódexei

[3]A budai műhely azonban nem kizárólag a királyi könyvtár számára teljesített megbízásokat, hiszen – követve a király példáját – magas rangú főpapok is megbízóik közé tartoztak. Kiállításunk számos darabot megmutat a nekik készült kódexekből. Kálmáncsehi Domonkos székesfehérvári nagyprépost három díszkódexét is kiállítjuk: a magyar múlt egyik legszebb kódexe, a Budapesten őrzött breviárium mellett megtekinthető a főpap Párizsban őrzött imakönyve, valamint a New York-i breviárium és misszálé is. E két utóbbi kódex a kutatói emlékezet szerint még nem szerepelt hazai kiállításon.

Csaknem valamennyi hazai corvina együtt

Tárlatunkban soha nem látott módon együtt tekinthető meg csaknem valamennyi Magyarországon őrzött corvina, közel ötven kódex.

Szenzációs darabok

[4]Párizsból érkezik a magyar késő középkor egyik legjelentősebb mecénásának, Szatmári György pécsi püspöknek rendkívüli szépségű breviáriuma, valamint a budai műhely legszebb stíluskörének névadó csúcsdarabja, a Cassianus-corvina. Görög kódexek jelenléte egy uralkodói könyvtárban Mátyás uralkodásának idején még Itáliában is ritkaságnak számított. Buda e tekintetben is úttörő volt. Három unikális darab érkezik a Corvina könyvtár görög kódexei közül: Lipcséből az a corvina, amely egyedüliként őrizte meg Bíborbanszületett (VII.) Konstantin (905–959) bizánci császár művét az udvari szertartásrendről, valamint az ún. Mynas-kódex Párizsból, amelyet Budán kötöttek egybe a 16. század legelején – talán a királyi könyvtárban fellelhető görög töredékekből. Valódi szenzációként bemutathatjuk a legújabban azonosított corvinát is, amely szintén görög nyelvű, Teológus Szent Gergely műveivel. Filológiai különlegességként érkezik Lipcséből a görögül kiválóan tudó Janus Pannonius Plutarkhosz-fordítása. A budai műhely legkiemelkedőbb miniátora a milánói Francesco da Castello volt. Tőle rendszerint csak magyarországi munkákat láthat a közönség, ám most először találkozik egymással a mester magyar és itáliai produkciója, hiszen két, részben általa festett graduale érkezik Torinóból. De eljön a Vatikáni Könyvtárból az ún. „vatikáni misszálé”, a budai műhelyre jellemző stíluskeveredés, stílusimitáció különleges emléke.

Bibliotheca Corvina Virtualis: a megújult corvina-honlap

A kiállítás alkalmával bemutatjuk a megújult corvina-honlapot (www.corvina.oszk.hu [5]), a Bibliotheca Corvina Virtualist, amelyen digitális formában valamennyi Magyarországon őrzött corvina megtekinthető.

LÁTOGATÓI INFORMÁCIÓK

Helyszín
Országos Széchényi Könyvtár, Corvina kiállítótermek, 1014 Budapest, Szent György tér 4-5-6. Budavári Palota "F" épület
(Megközelíthető a Dózsa György térről gyorslifttel vagy a 16-os, illetve a 16/A busszal a Dísz tér és az Oroszlános Udvar felől.)

Nyitvatartási idő
Kedd, szerda, szombat, vasárnap: 9.00–18.00 (jegyváltás 17 óráig)
Csütörtök, péntek: 9.00–20.00 (jegyváltás 17 órától 19 óráig a beiratkozó pultnál)

A nagy érdeklődésre való tekintettel 2019-ben kiállításunk vasárnaponként, azaz január 13-án, 20-án, 27-én, február 3-án és február 10-én is nyitva tart. Minden csütörtökön és pénteken, valamint február 10-én, vasárnap este 8 óráig várjuk az érdeklődőket.

Kedves Látogatók!
A kiállítótermekben a világítás és a hőmérséklet a kódexek védelmének érdekében alacsony.
Köszönjük megértésüket!

Jegyárak

- „Mátyás és Beatrix” teljes árú jegy (felnőtt): **2600 Ft /fő**
- „Humanista” kedvezményes (gyerek, diák, nyugdíjas): **1300 Ft /fő**
- „Fekete Sereg” (csoportos kedvezmény, 10 fő fölötti felnőtt csoportnak): **2000 Ft /fő**
- „Hunyadi” (családos kedvezmény, 2 felnőtt, 2 gyerek 16 éves korig): **6100 Ft**
- „Corvin János” kiscsaládos kedvezmény (2 felnőtt, 1 gyerek): **5100 Ft**
- Múzeumpedagógiai foglalkozások [6] diákcsoportoknak: **3500 Ft/csoport** (25 főig)
  A foglalkozások díja a belépőjegy megvásárlásán felül fizetendő, amely tartalmaz tárlatvezetést is.
  Jelentkezni a foglalkozásra a látogatás előtt legalább két héttel szükséges, írásban a következő e-mail címen: csoportvezetes@oszk.hu [7]
- A belépőjegy megváltása mellett szakmai tárlatvezetés is igényelhető a Corvina kiállításra, melynek díja a résztvevők létszámától függetlenül 6000 Ft. A kiállításra az állomány védelme érdekében max. 25 fő léphet be egyidejűleg. Szombati napokon csak előrejelzett programokhoz kötődően van tárlatvezetés.

Jelentkezni a tárlatvezetésekre írásban lehet a következő e-mail címen: csoportvezetes@oszk.hu [7]

Az esemény a Facebook-on [8]

Corvinák az Instagram-oldalunkon [9]

A tárlat építése – videó [10]

Rövid videó a tárlatról [11]

Médiapartner:

[12]

2018/11/06 - 2019/02/10
2018/10/13 - 15:12

Source URL: https://oszk.hu/en/node/4163

Links:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/01_hub1_codlat121_matefoto_0326.png
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/02_hub1_codlat369_matefoto_1494.png
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/03_hub1_codlat424_matefoto_0737.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/04_hub1_codlat378_matefoto_0343.jpg
[5] http://www.corvina.oszk.hu
[6] http://www.oszk.hu/muzeumpedagogiai-programok-corvina-konyvtar
[7] mailto:csoportvezetes@oszk.hu
[8] https://www.facebook.com/events/746068772431276/
[9] https://www.instagram.com/explore/tags/corvinabudaimuhely/
[10] https://www.youtube.com/watch?v=-yNN7KXsad4
[11] https://youtu.be/bC1h8nJdFIw
[12] https://www.mediaklikk.hu/m5/
[13] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016
[14] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek